

A vizuális emlékezőtehetség szerepe a modern nyelvoktatásban. — E képesség fokozására bármely módszer mellett hasznosítható ötleteket ad, különösen a fizettípusok bevezetése valószínű eredménnyel járhat. *Farkas László: A történettanítás korszerű kérdései.* A történettanítást vizsgálja a felső ker. iskolában anyag, módszer és segéd-eszközök szempontjából. Az anyagon a tanulói fűjság előképzettsége, az ismeretek nagysága s a legújabb események figyelembevétele miatt, tekintettel a heti 2 órára, revíziót kellene végrehajtani, a munkáltató módszerhez szakteremrendszer s megfelelő taneszközök kellenének. Ezután részletesen tárgyalja a történettanítás iskolai és azon kívüli szemléltető eszközeit. *Barta János: Magyartanítás és érettségi.* — Arra a megállapításra jut, hogy az eredmény sikere érdekében a szóbeli érettségi rémétől meg kellene szabadítani a tanulót, vele alapos és terjedelmes írásbeli feladatot készíttetni s a szóbeli tételek anyagát — a poétika bevonásával — a felére leszállítani.

v. l.

Monatschrift für höhere Schulen. Berlin, 1937. Band 36. Heft 1—4.

1. Művelődéspolitikai kérdésekkel foglalkoznak a következő cikkek: *W. Oberle: Das höhere Schulwesen in Preussen*, melyben az 1936-ban megjelent Kunze-Kalender nyomán világos képet nyújt Poroszország iskolaügyéről. Az utóbbi években az iskolák és tanulók között mutatkozó csökkenés megszűnt s ma a létszám annyi, mint az előző években volt: 810 fiú, 330 leányközpiskola. Az iskolatípusokban sem fordult elő változás. Összesen 1539 gimnázium és reáliskola van Poroszországban, amelyben 11.924 fiú és 2669 leányöbendék tanul. Különösen kedvelt típusa a jelen kornak az úgynevezett reformreálgimnázium. Az elmúlt évben 17 iskola tért át erre a típusra. A leányoknál a nemzeti szociálista kormányzat hatása alatt erősen megnövekedett a három éves Frauenschule létszáma. Az 1933-ban fennálló 20 ilyennemű iskolával szemben 1936-ban már 87-re szaporodott a számuk. A tanszemélyzetben sem fordult elő lényegesebb változás, mert 446 távozóval szemben 507 új tanár áll. 1955 Oberschullehrer mellett, 3934 assessor (helyettes) működött. Általában véve a helyettes tanárok helyzete meglehetősen kilátástalan. Ugyanerre mutat rá Rudolf Eisele tanulmánya a badeni tartományra vonatkozólag (*Zur Lage der badischen Lehramtsassessoren*), ahol 1936-ban 900 előirányzott tanári állással szemben 850 helyetttest alkalmaztak, ezek közül 390 állami iskoláknál, 250 magániskoláknál tanít, 150 jelöltet pedig töröltek a várományosok listájáról. Jakob Müller: *Das Berufs- und Fachschulwesen in Deutschland*, a gazdasági fellendülés következtében megnövekedett különböző hivatásra előkészítő: kereskedelmi, felsőkereskedelmi, háztartási és ipari iskolák, és hivatást kísérő: kereskedő, iparos, földműves iskolák fajait és célját ismerteti. Külön csoportot alkotva a szakiskolák: technikai, textil, kézműves stb. válfajaiból.

2. *Fricke, Gerhard.* Danzigban tartott pedagógiai előadását közli az élén (*Die Entdeckung des Volkes in der „deutschen Bewegung“*), majd Hans Amman: *Unterrichtsarbeit mit dem Film* c. értekezése, melyben a filmmel való tanítás óriási előnyeire hivatkozva sajnálattal állapítja meg, hogy ez ideig nem érték el azt az eredményt, amelyet joggal vártak tőle. A népiskolákban aránylag többet filmeznek, mint a középiskolában. Megcáfolja azon ellenvetéseket, mintha a film segítségével folyó oktatás több időt és fáradságot igényelne a csupán élőszóbeli tanításnál, továbbá a tanárok „természetes“ idegenkedését a mechanikus technikus dolgoktól. Meggyö-

zódással bizonyítja a film jelentőségét s az anyanyelvi oktatás terén is megnyilvánuló kitűnő szolgálatát.

3. *Otto Schink: Zur Auswahl der lateinischen Lektüre.* Miután a nemzeti szociálista iskolareform a latin tanításnak jelentősebb helyet biztosít a fiú középiskolákban, a szerző úgy állítja össze az oktatás anyagát képző szemelvényeket, hogy azok a római nyelv és szellem tanítása mellett a nemzeti szocializmus eszméit szolgálják. Náluk az ókori nyelv tanításának célja többé nem a megújított humanizmus, vagy a pozitív historizmus, hanem öntudatos németek nevelése heroikus értelemmel. Kiemeli a rómaiak történelmében és auctoraiban rejlő művelődési értékeket (házaszeretet, tiszta családi élet, stb.), amelyeket azonban a tanárnak hazai szempontból kell tanítása nyomán értékesíteni. A faji alapon nyugvó történetzemlélet a rómaiakat is új szemszögből nézi: keresi az északi jellegzetességet, mely a germánokkal szorosabb rokonságba hozza őket. Három körbe csoportosítja a latin szerzőket: 1. kör a forradalmi kort foglalja magában, a 2. Róma nagyságának és bukásának korszaka, a 3. Augusztus kora. A kitűzött tárgykörhöz választja ki azután a megfelelő latin történetíró, államférfi vagy költő műveit, de mindig kapcsolatot teremtve a rómaiak s azok példáiin okulható német szellem között. Különösen súlyt fektet minden egyes körben a germánokra vonatkozó latin források tanulmányozására. Itt gondol elsősorban Tacitus Germaniájára.

Eduard Simonnak statisztikai adatokkal bővített cikkei (*Untersuchungen über die Studiendauer der preussischen Philologen, der Anwärterjahrgang 1937, der preussischen Studienassessoren*) továbbá *L. Wülker, Die Berufsaussichten der Studienassessoren in Preussen*) tanulmánya, a jelenlegi porosz tanügyi állapotokba nyújtanak betekintést. A férfi helyettes tanárok aránylag kedvezőbb helyzetével szemben áll a tanárnők kilátástalansága. Az utóbbi 4 év alatt összesen csak 19-et neveztek ki rendes tanárrá, a pályázók száma viszont 1034-ről 1741-re emelkedett. 1553 állástalan diplomásból csak 8, 1 % nyert kinevezést. Wülker számítást tesz a kínálat és kereslet között s valószínűség számítás alapján állapítja meg, hogy hat év múlva az összes helyettes tanárok el lesznek helyezve, sőt óraadókban már hiány lesz tapasztalható, ha közben nem fog növekedni a bölcsészettanhallgatók száma.

4. *E. Simon (Die öffentlichen höheren Schulen Preussens 1937).* A háború utáni években különböző gazdasági és egyéb okok járultak hozzá a középiskolások létszámának apadásához. Az iskolareform, mely a felsőbb iskolák évfolyamát egy évvel megrövidítette, tehát 9-ről 8 évre tette, nagyban növelte a tanulók létszámát. Különösen fokozta ezt a jelenséget az a miniszteri rendelet, amelynek értelmében az elemi iskola 3. osztályának elvégzése után a tanulók egyenesen a gimnázium első osztályába iratkozhattak be. Elméletileg ugyan megvolt ez a lehetőség azelőtt is, de a tanulók igen kis százaléka tartozott az ú. n. Springerek közé. 1937-ben 797 fiú és 339 leány középiskolája volt Poroszországnak, amelyek közül legnépesebb volt a münsteri fiú (989 tanuló, 29 osztály) és a hannoveri leány (993 tanuló, 30 osztály) középiskola.

Witzenetz Julia.

Zeitschrift für Pädagogische Psychologie und Jugendkunde. 38 évf. 3–10. sz.

Weiner, Hermann: Die psychologische und pädagogische Bedeutung der Irrtums. Rámutat arra, hogy bár elméletben már belátták a hiba és tévedés fogalmak éles megkülönböztetését és az elhatárolás szükségességét, a gyakorlati pedagógiában még sem tapasztalható hasonló állásfoglalás. Vitába száll Kern Artúrral, aki elismerte ugyan a szétválasztás jogosultságát, mégis a két fogalom új taglalását kísérti meg.